

Devatenáctá Mezinárodní olympiáda v lingvistice

Castletown (Ostrov Man), 25.–29. července 2022

Řešení úloh soutěže jednotlivců

Úloha č. 1. Sb $\xrightarrow{\text{Ob}_{\text{dir}}}$ Ob_{obl}:

	Ob _{dir}	Ob _{obl}	Sb
1. os. jedn. č.	s-		
1. os. mn. č.	š'-		
2. os. jedn. č.	w-		
2. os. mn. č.	š^w-		
3. os. jedn. č.	a-	∅-	n-
3. os. mn. č.	a-		na-

$$+ \mathbf{t^w} + \left\{ \begin{array}{l} \text{Ob}_{\text{dir}} = \text{mn. č.} \\ 2. \text{ os. mn. č.} \in \{\text{Ob}_{\text{dir}}, \text{Ob}_{\text{obl}}, \text{Sb}\} \end{array} \right\} : \begin{array}{l} \mathbf{a} \\ \mathbf{a} \end{array} \Bigg\} + \mathbf{n}$$

v ostatních případech $\mathbf{a}$

$C_1 C_2 \rightarrow C_1 \mathbf{a} C_2$ (C_1 a C_2 jsou souhlásky)
--

(a) **aš^wast^wan** — *já je dávám vám.*

- (b)
1. **aš'ant^wən** — *on ho dává nám*
 2. **səš^wt^wan** — *vy mě dáváte jemu*
 3. **š'əwənat^wan** — *oni nás dávají tobě*

- (c)
4. *oni vás dávají mně* — **š^wəsənat^wan**
 5. *vy ho dáváte mně* — **asəš^wt^wan**
 6. *ty nás dáváš jemu* — **š'əwt^wan**
 7. *my tě dáváme jím* — **waš't^wən**
 8. *on je dává nám* — **aš'ant^wan**

Úloha č. 2.

•

	1	mnoho
stav	xéxx<ex èe>-ka	xèex-ka
čin	xex<ex èe>-li	xex-li

- $l \rightarrow C \mid C _ (C \in \{b, f, \text{ɸ}, n\})$
- $b \rightarrow m \mid _ C (C \text{ označuje libovolnou souhlásku})$

- (a)
1. **achánnàaka** — G. *opírá se o něco*
 2. **achanni** — N. *opírá je o něco*
 3. **ahamatli** — R. *rozprašuje to, rozprašuje je*
 4. **ahámmatka** — M. *je rozprášené, jsou rozprášení*
 5. **apòotka** — S. *jsou vedle něčeho*
 6. **apotòoli** — D. *staví to vedle něčeho*
 7. **apóttòoka** — I. *je vedle něčeho*
 8. **atanayli** — Z. *balí to*
 9. **atánnayka** — K. *je zabalené*
 10. **atanni** — C. *balí je*
 11. **bàalka** — L. *(oni) leží*
 12. **balàali** — V. *pokládá to*
 13. **balli** — B. *pokládá je*
 14. **incháffaaka** — U. *má jedno*
 15. **kawaɸɸi** — A. *láme to vedví*
 16. **ɸiilka** — F. *je roztržené na několika místech, jsou roztržení*
 17. **ɸiipka** — H. *jsou převrácení vzhůru nohama*
 18. **ɸilaffi** — T. *trhá to vedví*
 19. **ɸipli** — E. *převrací je vzhůru nohama*
 20. **ɸippiika** — Q. *je převrácené vzhůru nohama*
 21. **ɸobaffi** — P. *dělá díru*
 22. **ɸómbafka** — W. *má díru*
 23. **ɸombi** — O. *dělá díry*
 24. **ɸòomka** — J. *má díry, mají díry*
 25. **sibapli** — Y. *sloupává pruh*
 26. **simbi** — X. *sloupává kůru*
- (b)
27. **bállàaka** — *leží (j. č.)*
 28. **inchafàali** — *dostává jedno*
 29. **kawwi** — *láme to na několika místech, láme je*
- (c)
30. *trhá to na několika místech* — **ɸilli**
 31. *je roztržené vedví* — **ɸillaɸka**
 32. *převrací to vzhůru nohama* — **ɸipiili**
 33. *opírá to o něco* — **achanàali**
- (d) **ɸilli** — *trhá je.*

Úloha č. 3.

- Slovosled:

—		S L ₀					
F(S)				(N)	(T)	V	
F(O)							
F(O')							

*

L ₀	L _f	
ke	kee	oznamovací hlavní věta
∅	xae	tázací věta; vedlejší věta

* S = podmět; V = sloveso; O = předmět; F = réma

* N = ||u (negace); T = si (budoucí čas)

— S ke kacuu?i η X S se ptá, jestli X.

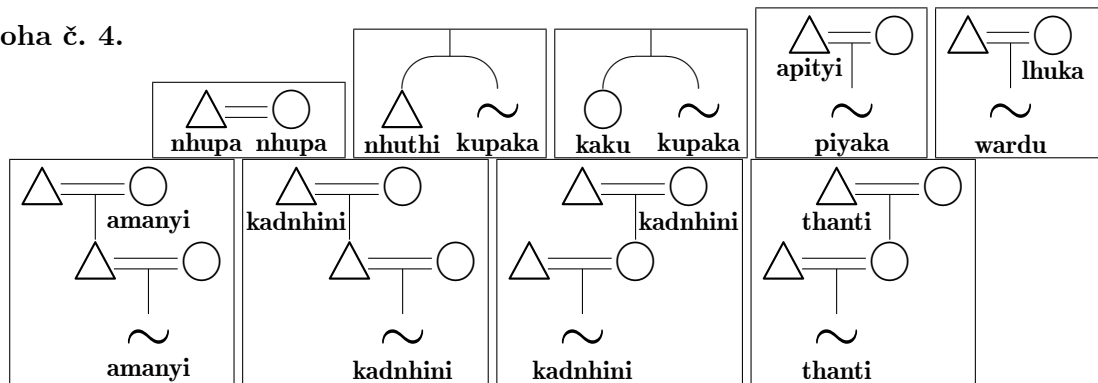
— majitel vlastněné

-

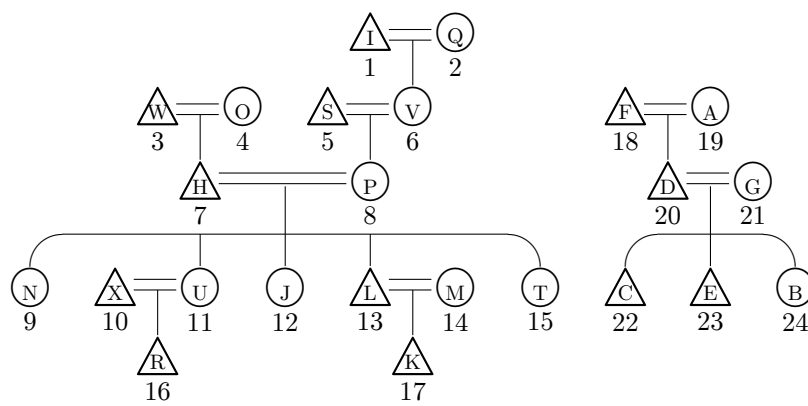
		na začátku otázky; po předložce η
1. os. jedn. č.	η*	η η * η + ke → na
2. os. jedn. č.	a	g a
1. os. mn. č.	i	g i
2. os. mn. č.	u	g u

- (a) 17. na kacuu?i η g|u xae η !uu !?ai — Ptám se, jestli jste to vy, koho můj děda volá.
18. na ||u si siisen η g!ari — Nebudu pracovat v Upingtonu.
19. |eeki ke !aukea η η|η †hun — Žena se bojí mého psa.
20. η kee si !?ai a — Jsem to já, kdo tě zavolá.
21. cuu xae u η|i — Koho vidíte?
22. cuu xae ts'aa?a η — Kdo mě má rád?
- (b) 23. Naše matka nebude volat tvého bratra. — i xan|ki ke ||u si !?ai a ||au
24. Jsi to ty, koho se můj pes bojí. — a kee η †hun !aukea η||a
25. Kde budete pít? — ki|ja xae u si †qheeke η||a
26. Ptám se, jestli je to náš děda, o kom přemýšlíš. — na kacuu?i η g|i !uu xae a †?ii η||a
27. Kdo bude zítra tancovat? — cuu xae si |qhōfo η !haeke
28. Vidíte nás? — g|u η|i i

Úloha č. 4.

(a)

(b)

- (i) nhupa
- (ii) piyaka
- (iii) lhuka
- (iv) apityi
- (v) kupaka
- (vi) amanyi
- (vii) thanti
- (viii) wardu
- (ix) lhuka

Úloha č. 5.

čamština Phan Rangu:

(...)	D (V L)	V	(C)
		V	

- obě slabiky
 - $\{*\mathbf{b}, *\mathbf{d}, *\mathbf{g}, *\mathbf{j}\} > \{\mathbf{p}, \mathbf{t}, \mathbf{k}, \mathbf{c}\}$
 - $\mathbf{NV} > \mathbf{Ni}$
 - $\mathbf{V}_i > \mathbf{V}$
- předposlední slabika
 - $*\mathbf{?V} > \mathbf{V}$
 - $*\mathbf{IV} > \mathbf{li}$
 - $*\mathbf{bV(h)L} > \mathbf{pil}$
 - v ostatních případech $\mathbf{CV(V)} > \mathbf{Ca}$
 - $-\mathbf{h} > \emptyset$
- poslední slabika
 - $*\mathbf{s} > \mathbf{th}$
 - $\{*\mathbf{p}, *\mathbf{t}, *\mathbf{k}\} > \mathbf{?}$

tsat:

... h	... ay	... aN
$\emptyset^{55}$	$\mathbf{a:i?^{42}}$	$\mathbf{a:n?^{42}}$
proto-čamština	... T	...({N, w, y})
+D	$\mathbf{?^{42}}$	11
–D	$\mathbf{?^{24}}$	33

- $\{*\mathbf{b}, *\mathbf{p}, *\mathbf{g}\} (\mathbf{V}) \{*\mathbf{l}, *\mathbf{r}\} > \{\mathbf{ph}, \mathbf{p}, \mathbf{kh}\}\mathbf{i}$
- v ostatních případech předposlední slabika odpadá
- poslední slabika
 - $\{*\mathbf{b}, *\mathbf{d}, *\mathbf{g}\} \rightarrow \{\mathbf{ph}, \mathbf{th}, \mathbf{kh}\}$
 - $*\mathbf{r} \rightarrow \mathbf{z}$
 - $\{*\mathbf{ow}, *\mathbf{ey}\} > \{\mathbf{ə}, \mathbf{ai}\}$

V je samohláska. C je souhláska. D je znělá souhláska (**b, d, j**). T je neznělá souhláska (**k, t, ?**). N je nosová souhláska (**m, n, ŋ**). $\mathbf{L} \in \{\mathbf{l}, \mathbf{r}\}$.

(a) $*\mathbf{phia}^{11}$.

(b)

proto-čamština	čamština Phan Rangu	tsat	význam
$*\mathbf{kulit}$	kali?	(1) $\mathbf{li?^{24}}$	<i>kůže</i>
$*\mathbf{hitam}$	hatam	(2) $\mathbf{ta:n?^{42}}$	<i>černý</i>
$*\mathbf{bubah}$	papàh	(3) $\mathbf{pha}^{55}$	<i>ústa</i>
$*\mathbf{?ikat}$	(4) ika?	(5) $\mathbf{ka?^{24}}$	<i>svázat</i>
$*\mathbf{dəpa}$	(6) tapa	(7) $\mathbf{pa}^{11}$	<i>sáh</i>
$*\mathbf{matay}$	(8) mitay	(9) $\mathbf{ta:i?^{42}}$	<i>umřít</i>
$*\mathbf{dalam}$	(10) talàm	(11) $\mathbf{la:n?^{42}}$	<i>vevnitř</i>
$*\mathbf{labuh}$	(12) lipùh	(13) $\mathbf{phu}^{55}$	<i>spadnout</i>
$*\mathbf{bula:n}$	(14) pilàn	(15) $\mathbf{phia:n}^{11}$	<i>měsíc</i>
	pala	(16) $\mathbf{pia}^{33}$	<i>zasadit</i>
	tapùh	(17) $\mathbf{phu}^{55}$	<i>vykoupit</i>
	tatà	(18) $\mathbf{tha}^{11}$	<i>hrud'</i>